

First BAMS Degree Supplementary Examinations, February 2014
(2012 Scheme)

SANSKRIT

Time: 3 Hours

Total marks:100

• **Answer All Questions**

1. ग्रन्थोक्तरीत्या विशदयत : (10)
 ● जलम् ● सप्तकलाः
2. एकैकेन वाक्येन संस्कृतभाषायामुत्तरयत : (9)
 ● के प्राणाः. ● कस्माद् जिह्वा प्रजायते. ● निद्रायाः हेतुः कः.
 ● क्लमः कः. ● पदे पदे प्रत्ययमावहवन्ति। के. ● कस्य नित्योत्सवं गृहम्.
3. विभागान् निर्दिशत : (8)
 ● प्रकृतयः ● त्वचः ● शौचम् ● सद्यः प्राणकराणि
4. व्याख्यात : (6)
 ● स्नेहाभ्यक्ते यथा ह्यक्षे चक्रं साधु प्रवर्तते।
 सन्धयः साधु वर्तन्ते संश्लिष्टाः श्लेष्मणा तथा।।
 ● शीतोष्णे चैव वायुश्च त्रयः शरीरजाः गुणाः।
 तेषां गुणानां साम्यं यत्तदाहुः स्वास्थ्यलक्षणम्।।
5. सूत्राणि व्याख्यात : (6)
 ● आदिरन्त्येन सहेता ● मुखनासिकावचनोऽनुनासिकः ● परः सन्निकर्षः संहिता
6. अधोरेखाङ्कितानां विभक्तिसाधुत्वं प्रदर्शयत : (5)
 ● हरिं भजति। ● बाणेन हतो बाली। ● हरये नमः। ● राज्ञः पुरुषः।
7. अधोदत्तानां वाक्यानाम् अशुद्धिपरिहारं कुरुत : (5)
 ● बालकाः उद्याने क्रीडति। ● अध्यापकः ह्यः कुत्र गतवती. ● अहं गानं श्रोतुम् इच्छसि।
 ● ग्रामस्य परितः वनम् अस्ति। ● छात्रद्वयं पठन्ति।
8. मलयालभाषायाम् अथवा आङ्गलभाषायाम् अनुवदत : (5)
 परेषामुपकारः परोपकारः इति कथ्यते। यः कोऽपि स्वार्थं परित्यज्य परेषां हिताय यत्किञ्चिद् ददाति यत्किञ्चित् वा करोति तत्सर्वं परोपकारः भवति। शात्रपुराणादिषु परोपकारस्य महत्त्वं बहुधा वर्णितं विद्यते। परोपकारी जनः मरणानन्तरमपि जनमानसेषु जीवति। अत एव वदति 'परोपकारार्थमिदं शरीरम्' इति।।

P.T.O

9. संस्कृतभाषायामनुवदत : (5)
 There was a villager. He was illiterate. He did not know how to read and write. He often saw people wearing spectacles for reading books and papers. He thought 'If I had spectacles, I can also read like these people. I must go to town and buy a pair of spectacles for myself.'
10. टिप्पण्यौ लिखत : (5)
 ● हृदयम् ● तामसकायः
11. विभक्त्यन्तरूपाणि लिखत : (4)
 ● माता ● भिषक्
12. लकाररूपाणि लिखत : (4)
 ● अलिखत् ● पठतु ● वन्दताम् ● याचते
13. प्रयोगं विपरिणमयत : (4)
 ● बालिका विद्यालयं गच्छति। ● माता पाकं कृतवती।
 ● तेन चरकसंहिता पठ्यते। ● मया विनोदयात्रा गम्यते।
14. कोष्ठात् समुचितमुत्तरं निर्धार्य पूरयतः (4)
 ● अध्यापकः छात्रं पाठं। (पठति, पाठयति, पठतु)
 ● अहं गृहं भोजनं करोमि। (गत्वा, गच्छति, गच्छतु)
 ● वृष्टिः पतति। (आकाशस्य, आकाशे, आकाशतः)
 ● हस्तं भोजनं करोतु। (प्रक्षाल्य, प्रक्षालयित्वा, प्रक्षालयितुम्)
15. अर्थं लिखत : (4)
 ● नापितः ● नकुलः ● शोणितम् ● काष्ठः
16. सन्दर्भमुक्त्वा आशयं विशदयत : (4)
 ● चिन्ताकुलीकृतमतिः पुरुषोऽत्र लोके। ● कामार्तेनाथ मत्तेन दृष्टः स्वप्नो निरर्थकः।
17. सूचितकथां लिखत : (4)
 बुद्धिहीनाः विनश्यन्ति यथा ते सिंहकारकाः।
18. सन्धिविच्छेदं कुरुत : (2)
 ● पावकः ● दैत्यारिः ● वागहरिः ● हरिश्शेते
19. सन्धिं कुरुत : (2)
 ● गङ्गा + उदकम् ● ब्रह्म + ऋषिः ● तत् + शिवः ● मनस् + रथः
20. विग्रहवाक्यं लिखत : (2)
 ● पञ्चगङ्गम् ● शङ्कुलाखण्डः ● अनश्वः ● अर्थधर्मौ
21. समस्तपदं लिखत : (2)
 ● रूपस्य योग्यम् ● अक्षेषु शौण्डः ● माता च पिता च ● नीलं च तत् उत्पलं च
